

दैनिक

लुम्बिनी

निजी क्षेत्रबाट निरन्तर प्रकाशित पहिलो राष्ट्रिय दैनिक

हामी बोलेर मात्र
होइन पुर्‍याएर छाड्छौं

तपाईंको अत्यन्तै जरूरी चिठी एवं पार्सलहरू
नेपाल लगायत भारत र विश्वका प्रमुख शहरहरूमा
पठाउनु परेमा हामीलाई सम्भन्नुहोस्

सुपर काइनेटिक
कुरियर्स सर्भिस

ट्राफिक चोक हिमालयन
बैंकको साइड (सूर्य लाईफ इन्सोरेन्स भएको
भवन) फोन:- ०७१५४२५७१

वर्ष ३८ | अंक ११

बुटवल

२०८२ पौष २१ गते, सोमबार

नेपाल संवत्

११४६

Monday January 05, 2026

पृष्ठ ४

मूल्य रु. ६ मात्र

Lumbini

जाँचबुझ आयोगले लियो ओलीसँग लिखित बयान

बुटवल । पूर्वप्रधानमन्त्री एवं एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीले जाँचबुझ आयोगसमक्ष आफ्नो भनाइ राखेका छन् । जाँचबुझ आयोग सम्बद्ध स्रोतले ओलीले आयोगमा 'आफ्नो स्टेटेमेन्ट दिएको' पुष्टि गरेको छ ।

आयोगको टोलीको पत्र बुझ्नासाथ ओलीले आफ्नो भनाइ राख्न तयार भएपछि आयोगको टोली उनको भनाइ (स्टेटेमेन्ट) लिएर फर्किएको हो । आयोगसम्बद्ध स्रोतका अनुसार ओली निकटका व्यक्तिहरूको संकेतअनुसार नै आयोगको टोली पत्र लिएर ओलीलाई भेट्न गएको थियो । त्यहाँ ओलीले मौखिक रूपमा नभई लिखित रूपमा नै आफ्नो दृष्टिकोण र जवाफ पेस गरेका थिए ।

जाँचबुझ आयोगमाथि प्रश्न उठाउँदै पूर्वप्रधानमन्त्री ओली सिंहदरबारमा पुगेर बयान दिन अस्वीकार गरेका थिए । तर पछिल्लो समय आफ्नो भनाइ फेर्दै ओलीले गुण्डुमा आएर आयोगको टोलीलाई चिया खुवाएर पठाउने धारणा राखेका थिए ।

आयोगका पदाधिकारीहरू बयानमा गएका व्यक्ति, त्यसक्रममा सोधिएको प्रश्न र जवाफबारे विस्तृत रूपमा बताउन चाहेंका छैनन् । निकै गोप्य रूपमा पत्र तयार गर्नुका साथै ओलीसँग भेट्न आयोगको टोली गएको थियो । 'सबैको बयान र संकलित विवरणअनुसार ६० वटाभन्दा बढी प्रश्नहरू तयार भएका थिए । आयोगसम्बद्ध स्रोतले भन्यो-'तिनै प्रश्नमा केन्द्रित भएर जवाफ लेखेको हुनुपर्छ ।'

यस्तै राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगले एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीसँग बयान लिएको छ । २३ र २४ भदौमा भएको जेनजी आन्दोलनका विषयमा आयोगले ओलीसँग बयान लिएको हो ।

» बाँकी ३ पेजमा

रास्वपाले के के गर्‍यो निर्णय ?

बुटवल । राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) भित्र संघीयतालाई स्वीकार गरेर अघि बढ्न सबै पक्षबिच सहमति भएको छ । रास्वपाको रवि लामिछाने पक्षले विगतदेखि प्रदेशसभा नचाहिने तर सानो आकारको प्रदेश संरचना भएर पुग्ने मत राख्दै आएको थियो । जुन विषयमा उज्यालो नेपाल पक्षका नेताहरूले स्पष्टताको आवश्यकता औल्याएका थिए ।

दुवै पक्षका नेताबिच शनिबार राति र आइतबार बिहान भएको वार्तापछि यो एजेन्डामा एकमत भएर अघि बढ्ने सहमति जुटेको हो । पुस १४ मा पार्टी एकता भए पनि एजेन्डामा सहमति भएको थिएन । आइतबार सहमति भएपछि विवाद सकिएको उज्यालो पार्टीका केन्द्रीय सदस्य जितराम लामाले बताए । संघीयतालाई सबैले स्वीकार गर्न सहमत भएको उनले बताए । 'संघीय संरचना मानेर जाने, गणतन्त्र र संविधान स्वीकार गर्ने सहमति भएको छ ।'- लामाले भने । राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीले पदाधिकारीमा बालेन शह र कुलमान धिसिङ पक्षबाट चारजना थप गर्ने निर्णय लिएको छ ।

कुलमान धिसिङको उज्यालो नेपाल र बालेन साहको टिमलाई पदाधिकारीमा समेट्न लागिएको हो । जारी केन्द्रीय समिति बैठकबाट एक उप-सभापति, एक महामन्त्री, दुई सहमहामन्त्री र १ सहप्रवक्ता थप गर्ने निर्णय भएको प्रवक्ता मणि भाले जानकारी दिएका छन् । यस्तै राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीले केन्द्रीय समितिमा ७ जना नयाँ सदस्यहरूलाई मनोनयन गरेको छ ।

आइतबार बसेको केन्द्रीय समिति बैठकले पार्टी समायोजन पछि आएकापछि ७ जनालाई केन्द्रीय समितिमा मनोनयन गरेको प्रवक्ता मणि भाले जानकारी दिए ।

मनोनयन भएका सदस्यहरूमा समीक्षा बाँस्कोटा, प्रकाशचन्द्र परियार, सुरज प्रधान, नवराज थापा, आशुतोष प्रधान, धनेज थापा, रञ्जु दर्शना रहेका छन् । उनीहरू विवेकशील साफा पार्टी छोडेर गत मंसिर १४ गते रास्वपा प्रवेश गरेका थिए ।

प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचन :

एमालेबाट को-को भए उम्मेदवार सिफारिस ?

लुम्बिनी संवाददाता

बुटवल

प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचनका लागि नेकपा एमालेले धमाधम उम्मेदवार सिफारिस गरिरहेको छ । लुम्बिनी प्रदेशका रूपन्देही, दाङ र गुल्मीलगायतका जिल्लाबाट हाइप्रोफाइल नेताहरूलाई एकल उम्मेदवारका रूपमा सिफारिस भएका छन् ।

केन्द्रीय उपाध्यक्ष विष्णुप्रसाद पौडेल, महासचिव शंकर पोखरेल र पूर्व उप-महासचिव एवम् केन्द्रीय सदस्य प्रदिप ज्ञवालीको नाम पनि एकल रूपमा सिफारिस भएको छ ।

रूपन्देही क्षेत्र नं. १, २, ३ र ५ तथा दाङ १ र २ बाट उम्मेदवारको नाम सिफारिस गरेको छ । रूपन्देही क्षेत्र नं. १ क्षेत्रीय समन्वय कमिटीको बैठकबाट पार्टी केन्द्रीय कमिटी सचिव एवं पूर्व मन्त्री छवि लाल विश्वकर्मा, दीधराम न्यौपाने र डा. कृष्ण न्यौपाने सिफारिस भएका छन् । छवि लाल २०७९ को निर्वाचनमा पनि यही क्षेत्रबाट संघीय सांसद निर्वाचित भएका थिए । दीधराम र कृष्ण न्यौपाने भने २०७४ को चुनावमा प्रदेशसभामा निर्वाचित भएका थिए । दीधराम २०७९ को चुनावमा पनि प्रदेशसभा सदस्य उम्मेदवार भए पनि पराजित भएका थिए ।

यस्तै रूपन्देही २ बाट पार्टी उपाध्यक्ष विष्णु पौडेल उम्मेदवार सिफारिस भएका छन् । पौडेल एकल सिफारिस भएका जिल्ला अध्यक्ष यज्ञ गैरेले जानकारी दिए ।

पौडेल रूपन्देही २ बाट चारपटक र पाल्पाबाट एकपटक गरी ५ पटक सांसदमा निर्वाचित भइसकेका छन् ।

यो पटक उनको उम्मेदवारी सातौँ पटक हो । पौडेल २०५१ सालमा पहिलोपटक पाल्पाबाट सांसद निर्वाचित भएका थिए । २०५६ सालमा तत्कालीन रूपन्देही क्षेत्र नं. ३ (हाल २) मा नेपाली कांग्रेसका सूर्यप्रसाद प्रधानसँग ६६ भोटले हारेका थिए । प्रधानले २३ हजार ६९७ मत पाएर निर्वाचित हुँदा पौडेलले २३ हजार ३३ मत पाएर पराजित भएका थिए ।

त्यसयताका सबै निर्वाचनमा उनले जितेका छन् । पौडेलले २०६४, २०७०, २०७४ र २०७९ का सबै निर्वाचन जितेका थिए । अरु चुनावमा फराकिलो मतान्तरले जित्दै आएका पौडेलले २०७९ को चुनावमा भने रास्वपाका गणेश पौडेललाई करिब १५ सयको फिरो मतान्तरले पछि पारेका थिए ।

यस्तै रूपन्देही ३ बाट ११ जना सिफारिस भएका छन् । जसमा विष्णु पौडेल, हितराज पन्थी, हरि अधिकारी, राजेन्द्र पन्थी, अयोध्या थारु, नरबहादुर घर्ती, विश्वराज बराल, बासुदेव घिमिरे, पम्फावती खनाल, सीता ढुंगाना काफ्ले र लक्ष्मी केसी सिफारिस भएका छन् ।

रूपन्देही क्षेत्र नं. ५ बाट पूर्व राष्ट्रियसभा सदस्य खिमलाल भट्टराई एकल सिफारिस भएका छन् । भट्टराई २०७९ को निर्वाचनमा पनि करिब डेढ वर्ष राष्ट्रियसभाको म्याद छँदै राजीनामा दिएर टिकट लिई उम्मेदवारी दर्ता गरेका थिए । एमालेकै बासुदेव घिमिरेले पनि टिकट पाएर सोही क्षेत्रमा उम्मेदवारी दर्ता गरेका थिए । तर निर्वाचन आयोगले पहिले दर्ता गरेको आधारमा बासुदेवको उम्मेदवारीलाई सदर गरिदिएको थियो । पाल्पा क्षेत्र नं. २ मा केन्द्रीय उपाध्यक्ष

विष्णुप्रसाद पौडेलसहित ४ जनाको नाम सिफारिस गरेको छ ।

सिफारिसको पहिलो नम्बरमा पौडेलको नाम छ भने दोस्रो नम्बरमा विराट प्रतिनिधिसभामा यही क्षेत्रबाट निर्वाचित ठाकुरप्रसाद गैरेको नाम रहेको छ । त्यसैगरी नारायणपौडेली शर्मा घिमिरे र डा. रामबहादुर राउतको नाम सिफारिस भएको एमाले नेता गुराँस आत्रेयले जनाएका छन् ।

एमालेले दाङ-२ बाट महासचिव शंकर पोखरेलको नाम एकल सिफारिस गरेको छ ।

क्षेत्रीय समन्वय समितिको बैठकले महासचिव पोखरेलको एकल नाम सिफारिस गरेको क्षेत्रीय संयोजक सुदन केसीले जानकारी दिए । यो क्षेत्र महासचिव पोखरेलको गृह क्षेत्र हो ।

२०७९ मा पोखरेल माओवादी केन्द्रकी रेखा शर्मासँग १९६ मतान्तरले पराजित भएका थिए । शर्माले २६ हजार ८ सय ७७ मत ल्याउँदा पोखरेल २६ हजार ६ सय ८१ मतमा रोकिएका थिए ।

यस्तै गुल्मी क्षेत्र नं. १ बाट प्रदीप ज्ञवाली, कपिलवस्तु-१ बाट विश्रामप्रसाद चौधरी, कपिलवस्तु २ मा दुर्गानारायण पाण्डे, बाँके-१ बाट सूर्य ढकाल र बाँके-३ बाट दलबहादुर सुनारलाई एकल रूपमा सिफारिस गरिएको पार्टी स्रोतले जनाएको छ ।

पाल्पाको क्षेत्र नं. १ मा निर्वातमान सांसद नारायणप्रसाद आचार्य, पार्टीका लुम्बिनी प्रदेश अध्यक्ष राधाकृष्ण कंडेल, नेताहरू निलबहादुर सारु, दुर्गादेवी राना, विमलप्रसाद काफ्ले शिव अर्याल सिफारिस भएका छन् ।

पौडेल पाल्पा कि बुटवल ?

बुटवल । रूपन्देही क्षेत्र नं. २ बाट विष्णु पौडेलको एकल नाम सिफारिस भएको छ भने पाल्पा क्षेत्र नं. २ र रूपन्देही क्षेत्र नं. ३ बाट अन्य उम्मेदवारसँगै पौडेलको समेत नाम सिफारिस भएको छ । पाल्पा क्षेत्र नं. २ र रूपन्देही क्षेत्र नं. ३ बाट पौडेलको एक नम्बरमा राखेर चार जनाको नाम सिफारिस भएको छ ।

२०६४ सालदेखि लगातार बुटवलबाट चुनाव जित्दै आएका पौडेल यसपाली बुटवलबाट उम्मेदवार नबन्ने चर्चा चल्दै आएको छ । यो चर्चासँगै पाल्पा क्षेत्र नं. २ र रूपन्देही क्षेत्र नं. ३ बाट उम्मेदवार सिफारिस भएपछि त्यो आशंकालाई बल पुगेको छ । तर के पौडेलले क्षेत्र परिवर्तन गर्न खोजेका हुन् ? पौडेललाई भेटिरहेका नेता कार्यकर्ताका अनुसार पौडेल रूपन्देही क्षेत्र नं. २ बाट नै चुनावमा उम्मेदवार हुनेछन् । उनले क्षेत्र परिवर्तनको सोच बनाएका छैनन् । रूपन्देही क्षेत्र नं. २ बाट सर्वसम्मत सिफारिस भएसँगै उनको उम्मेदवारी र क्षेत्र परिवर्तनबारे बढेका आशंका हटेका छन् ।

२०७० सालको संविधानसभाको चुनावमा बुटवल उप-महानगर समेत भएको तत्कालीन क्षेत्र नम्बर ४ र नवलपरासी क्षेत्र नम्बर ३ बाट उम्मेदवार बन्ने तयारी थियो । रूपन्देही-४ मा तत्कालीन माओवादी नेता बाबुराम भट्टराई उम्मेदवार भएपछि उनले चुनौती थपिएको आशंका गरे । त्यसपछि पहिले पार्टी काम गरेको क्षेत्र नवलपरासी क्षेत्र नं. ३ बाट उम्मेदवार बन्ने निर्णय लिए । तर बुटवलका नेता कार्यकर्ताको दबाबपछि उनी नवलपरासी क्षेत्र नं. ३ बाट उम्मेदवार बनेनन् । यहाँबाट भट्टराईलाई फराकिलो मतान्तरले पराजित गरे ।

तानसेन नगरपालिका समेत रहेको पाल्पा-२ पहिले पाल्पा क्षेत्र नम्बर ३ थियो । यहीबाट हो उनको संसदको यात्रा सुरु भएको । २०५१ सालमा उनले यहीबाट चुनाव जितेका थिए । बुटवलमा अनेक आशंका चलिरहेका बेला पाल्पाका नेताहरूले पुनः पाल्पा लैजाने योजना बनाएका छन् । सकेसम्म पौडेललाई पुनः पाल्पा लैजाने तयारी छ । 'उहाँको संसदीय सुरुवात पाल्पा हो, अहिले पनि शानदार जित्नुपर्छ, सकेसम्म पाल्पाबाटै उम्मेदवार बनाउँछौं ।'-एमाले तानसेन नगरकमिटी अध्यक्ष गुराँस आत्रेयले भने ।

'अन्य क्षेत्रबाट सिफारिस भए पनि उहाँ यहीबाट चुनावमा उठ्नुहुन्छ । यहाँका ड्रिम प्रोजेक्ट यहाँ पूरा गर्नुपर्नेछ । विकासका लागि यहाँ धेरै मिहिनेत गर्नुभएको छ, उहाँको प्रभाव भएको क्षेत्र छोडेर जानुहुन्न । पार्टीमा एकमत छ ।'-एमाले रूपन्देही क्षेत्र नम्बर २ का संयोजक ऋषि पाण्डेले भने ।

1/1

XI & XII
(Science + Management)
(Morning and day)

B.Sc. (T.U.)
New Horizon College
Tilottama -1, Drivertole, Rupandehi
Tel: 071-414351/414485/414501

BBS / MBS (T.U.)
New Horizon College
Butwal, Kalikanagar, Rupandehi
Tel: 071-437676

BBA, BBA-BI (P.U.)
Kshitiz Int'l College
Butwal, Kalikanagar, Rupandehi
071-438676

BBA /BHM (PU)
Butwal Model College
Padsari (Kataiya), Rupandehi
071-429193

New Horizon College
(Horizon Gautam Buddha Sec. School)
Tilottama-1, Drivertole, Rupandehi, Tel: 071-414351/414485/414501

हार्दिक बधाई तथा शुभकामना

लोकतन्त्र, सामाजिक न्याय र राष्ट्रियताको मुद्दामा सदैव प्रष्ट अडान राख्दै आएको दैनिक लुम्बिनी ३७औँ बसन्त पार गरी ३८औँ बसन्त प्रवेशको अवसरमा **हार्दिक बधाई** तथा सफलताको **शुभकामना** व्यक्त गर्दछौं ।

बस्याल बद्रशर्द्वारा सञ्चालित तारकनाथ डिजल्स परिवार
ति.न.पा.-५, नयाँमिल, रूपन्देही

सम्पादकीय

निन्दनीय अमेरिकी कदम

अमेरिकी सेनाले भनेजुएलाका राष्ट्रपति निकोलस मद्रुरोलाई सैन्य कारबाहीमार्फत् पक्राउ गर्नु निन्दनीय छ। शनिबार बिहानै राष्ट्रपति निवासबाट पक्राउ परेका उनलाई अहिले न्युयोर्कको डिटनेसन सेन्टरमा राखिएको अमेरिकी अधिकारीहरूले बताएका छन्।

लामो समयदेखि मद्रुरोलाई सत्ता छाड्न दबाव दिँदै आएका ट्रम्प प्रशासनको यो कारबाहीको विश्वभर निन्दा भएको छ । अमेरिकी साम्राज्यवादकाविरुद्ध विश्वभर भएको निन्दा र विरोधले अमेरिकाविरुद्ध विश्वजनमत बलियो बन्दै गरेको देखिन्छ । एउटा सार्वभौम राष्ट्रको प्रमुखलाई मध्यरात पक्राउ गरी आफ्नो देश पुर्‍याएर थुनामा राख्ने निर्णय सभ्य समाजका लागि अकल्पनीय कदम हो । मद्रुरोले लागूऔषध तस्करीमा संलग्न गिरोहहरूलाई सहयोग गरेको ट्रम्पको आरोप छ । इराकका तत्कालीन राष्ट्रपति सद्दाम हुसेनलाई पनि आणविक र रासायनिक हतियार राखेको आरोप लगाइएको थियो । सद्दाम हुसेनलाई नियन्त्रणमा लिएर फाँसी दिइयो, तर सद्दाममाथि अमेरिकाले लगाएको आरोप कहिल्यै पुष्टि हुन सकेन । अमेरिकी स्वार्थ अनुकूल नचल्ने कुनै पनि सार्वभौम राष्ट्रको शासकविरुद्ध कदम चाल्ने रणनीतिले विश्व शान्तिमा धावा बोलेको छ । अमेरिकाले चाल्ने हरेक कदम ठिक हुने र अरूले चाल्ने कदम गलत हुने जुन भाष्य खडा गर्न खोजिएको छ, यो प्रवृत्तिले आक्रोश जन्माएको छ ।

अमेरिकी संविधानअनुसार युद्ध घोषणा गर्ने अधिकार कांग्रेससँगै भए पनि राष्ट्रपति सेनाका सर्वोच्च कमान्डर हुन् । विगतमा राष्ट्रपतिको अधिकारअन्तर्गत सीमित सैन्य कारबाहीलाई राष्ट्रिय हित ठहर गरिएको छ । तर अन्तर्राष्ट्रिय कानूनअनुसार राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषदको अनुमति वा आत्मरक्षाजस्ता सीमित अवस्थाबाहेक अन्य देशमाथि बल प्रयोग निषेध छ । लागूऔषध तस्करी यस्तो सशस्त्र द्वन्द्वको स्तरमा पर्दैन । अमेरिकाको यो कदम अन्तर्राष्ट्रिय कानून विपरीत छ । संयुक्त राष्ट्र संघको भूमिकामाथि पनि प्रश्न उठेकोले राष्ट्र संघले तत्काल धारणा सार्वजनिक गर्नुपर्छ । संयुक्त राष्ट्र संघ ठूला राष्ट्रका यस्ता कदमप्रति प्रष्ट नहुने र त्यस्ता कदमविरुद्ध बढ्दो जनमतको सम्मान नगर्ने हो भने राष्ट्र संघको उपस्थितिमाथि पनि प्रश्न उठ्ने छ ।

मादुरी अमेरिकाले भनेभै गलत क्रियाकलापमा संलग्न भएको भए त्यसको फैसला गर्ने अधिकार केवल भनेजुयलाका नागरिकलाई छ । भनेजुयलाको सार्वभौमसत्तामाथि भएको यो नांगो हस्तक्षेपले अरु स्वतन्त्र साना र कमजोर राष्ट्रको सार्वभौमसत्ताको भविष्यमाथि पनि प्रश्न उठेको छ ।

भनेजुयलामाथि भएको अमेरिकी हस्तक्षेपले नेपालले पनि पाठ सिक्नुपर्छ । भूराजनैतिक द्वन्द्वको जोखिममा परेको मुलुकलाई लयमा हिडाउन राजनैतिक दलको सहकार्य आवश्यक छ । राजनैतिक दल वैदेशिक मामलामा विभाजित हुने गरेकाले अरु कसैले फाइदा लिइरहेकोले विदेश मामिलामा विभाजित नहुने गरी अधि बढ्न सक्दा मुलुकले मृत्यु चुकाउनु पर्दैन । नेपालको जेन-जी आन्दोलन र त्यसपछिको विध्वंशको पटाक्षेप हुन बाँकी नै छ । त्यसभित्रका खेलाडी को-को थिए भन्ने त्यो फरक पाटो हो, तर जुन विध्वंश भयो, त्यो केवल नवयुवाको आक्रोशको मात्रै परिणाम थिएन । यो बुझाई भएका राजनैतिक दलबिच सहकार्य गरी मुलुकलाई लयमा हिडाउनु र सार्वभौमसत्ता जोगाइराख्नु अपरिहार्य छ ।

मानिसको पुस्तान्तरणको अन्तर
जुगानुजुगदेखि चल्दै आएको छ । पुस्ता
बदलिन्छ र विचार पनि बदलिन्छ ।
एकअर्काबिचको सम्बन्ध फरक हुन्छ ।
खाने चिज फरक हुन्छ, लगाउने कपडा
फरक हुन्छ । किन्न जाने पसल, उपभोग
गर्ने वस्तु पुस्तासँगै बदलिन्छ । आज
देखिएको सोच र प्रविधिले जीवन
शैलीमा ठूलो परिवर्तन ल्याएको छ ।
आज जेनजीका माग र आन्दोलन पनि
यसै गरी गीँसिएर आएका छन् ।

पहिलेका पुस्ताले पढ्ने स्कुलभन्दा अहिलेका पुस्ताका लागि फरक ढङ्गका छन् । नीति तथा कार्यक्रममा पनि बदलाव आएको छ । शैक्षिक प्रक्रियामा बदलाप आएको छ । माध्यमिक तह पार गर्दा साथै कामको खोजीमा देश तथा विदेश भौतारिने ठुलो जमात छ । यस्ताका लागि स्वदेशमै अध्ययन गर्ने वातावरण बन्न सकेन । नयाँ जेनेरेसन र नयाँ परिवर्तनका लागि सुहाउँदो शैक्षिक कार्यक्रम किफायती बनाई विद्यार्थीलाई सुविधा दिने गरी लक्षित समूहलाई नि:शुल्क अध्ययन व्यवस्था गरिने कुरा नारामा सीमित रहे ।

रमेशप्रसाद गौतम

हाम्रा शैक्षिक कार्यक्रम कार्यशैली समाय अनुसार बदलेर पाठ्यक्रम, शैक्षिक र मूल्याङ्कन प्रणालीसमेतमा व्यापक फेरबदल हुँदै आए पनि जेनजी पुस्ताले तदनुरूपको सुधार भएको महसुस गरिरहेका छन् । आजका पुस्ताका ठुलो जमात नेपालमै अध्ययन गरिरहेका बाहिर गएकाको विषयमा बढी चासो र चिन्ता देखिन्छ । चिन्ता अस्वभाविक पनि होइन । यसमा बाहिर गएका भन्दा देशभित्र रहेकेहरूका बारेमा पनि बढी सोच्नु पर्छ । चिन्ताको विषय चाहिँ उच्च शिक्षा सुधारनुमा हुनुपर्ने थियो तर त्यो भएको छैन । यहाँ राम्रो पठनपाठन गराउन सके यहाँबाट बाहिर जाने थिएनन्, बाहिर गएकाहरू पनि यहाँ पढ्न फर्कने थिए । हाम्रा केटाकेटी बाहिर गए अझै अन्यत्र मुलुकका विद्यार्थी यहाँ पढ्न आउने थिए । यस दिशातर्फ हाम्रो ध्यान गएन । हामीसँग भएका स्रोतसाधन कमी

यसैबाट मानिसमा सकारात्मक भावना, नयाँ सोच र स्वावलम्बी र आत्मविश्वासी हुन बल पुग्छ ।

जसमिन्दैलेनै पछिनेनै द्रष्टिको लागिने आजका जेनजीको माग हो । जहाँकहीं शिक्षा र बजारको सम्बन्ध आज तीव्र गतिमा बढ्दो छ भन्ने नयाँ पुस्ताले बुझ्नु पर्छ । बजारले शिक्षालाई उपयोगितामा ल्याउने काम गर्छ । बिदेसिएका केटाकेटी कामको खोजी र शिक्षा लिनका लागि गएका हुन सक्छन् । यिनलाई रोक्न स्वदेशमै राम्रो शिक्षा र रोजगारका अवसर सिर्जना गर्न सक्नु पर्छ । हामीसँगै विद्यमान भौतिक संरचनालाई उच्चतम उपयोग गर्ने स्रोतसाधनलाई मितव्ययी तरिकाले प्रविधि र आवश्यक अन्य

कुरामा खर्च गर्ने सोच राखिनु उचित होला ।

विभिन्न संरचनामा खर्च हुने एकमलाई बचत गरी गुणस्तरीय शिक्षा गरिब जेहेन्द्रबाट विद्यार्थीका लागि उपयोग गर्ने सकिन्छ । उत्पादन लक्षित कार्यक्रम तर्जुमा हुनु पर्छ । यसबाट रोजगारीका नयाँ सम्भावना पनि देखा पर्न सक्छन् । हाम्रा सुभक्तुर्ण र अपभक्तुर्ण शिक्षा नीतिका कारण १२ कक्षा पास गरेपछि विदेश पढ्न जानेको लर्को बढ्दो छ । यो किन भयो ? शिक्षामा उद्यमशीलतासम्बन्धी ज्ञान र सिप सिकाइको व्यवस्था हुन सकेन र उच्च शिक्षा हासिल गरिसकेपछि पनि आफैँले कामको खोजी र स्वयम्भूले उद्यम सञ्चालन गर्ने सोचाइ अद्यापि । यही मानसिकताका कारण यहाँका विरबिबिधसकलमा अध्ययन गर्नुभन्दा विदेश गएर पढ्दैमा कमाउँदै गर्ने प्रवृत्ति बढ्दै गएको हो । यथार्थ हामीले आधारभूत शिक्षादेखि नै उद्यमशीलता र सीपसम्बन्धी सिकाइलाई अघि बढाउनु जरुरी छ । आयआर्जनका लागि सिप नभई हुँदैन ।

दक्ष र सिपयुक्त शिक्षकबिना राम्रो विद्यार्थी हुँदैन। शिक्षण सुधारका लागि राम्रो प्रयास: विद्यालयका शिक्षकको क्षमता बढाउन गर्नु पर्‍यो। बालमैत्री कक्षा कोठा भन्थी तर त्यहाँ न भेन्टिलेसन छ, न राम्रो शौचालय न त शुद्ध पानीको व्यवस्था नै। पुस्तकालय छैन। विषयगत व्यवस्था शिक्षकको अभाव छ। समयमा शिक्षकले तलब नपाएका प्रसस्त गुनासा सुन्न पाइन्छ। विद्यार्थीको आकर्षण निजी विद्यालयतर्फ ओझरिएको छ। सामुदायिक विद्यालयको तथ्याङ्क हेर्दा संख्या निम्नतर घट्दो छ।

अधिकांश विद्यालयमा विद्यार्थीको संख्या मापदण्डभन्दा ज्यादै कम छ। यस किसिमका संस्थाको दृष्टिले हेर्दा थुप्रै विद्यालय बन्द गर्नुपर्ने अवस्था छ। यो अवस्थालाई समयमै चिर्न नसके शिक्षामा थप अन्योल सिर्जना हुनेछ। सामुदायिक विद्यालयले प्रभावकारी सिकाइको वातावरण निर्माण गरी विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार सुधार गर्नु जरुरी छ।

अधिकांश सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थी रित्तै जानु र परीक्षाको नतिजा पनि खस्कंदै जानुले शिक्षा क्षेत्रमा आशा सञ्चार गर्न सकिने वातावरण देखिएन । विद्यालय शिक्षाको

व्यवस्थापन र सञ्चालन कसरी गर्ने भन्ने विषयमा राज्य र राजनीतिाक दल स्वयम् अन्योलमा देखिन्छन् । नेपालको स्थिति स्वामिधान जारी भएको एक दशक बितिसन्ध्यासमेत सङ्घीय शिक्षा ऐन बन्न नसकु दुःखद हो । ऐन बन्न नसक्दा जातीय धैर्यथरीका समूहको ओगटो अनुकुलकाकार चलखेल र स्वर्यथ जोडिन पुगुले साँच्चै बन्दै पर्थेकोले बढ्दै आएको अपास मिल्छ । यसरी गल्दै सार्वजनिक शिक्षाको विकास

र प्रगतिका लागि पर्ने समुदाय र पेसेवर
निराशा र दुःखी हुनेबाहेक केही भएन ।

प्रजातान्त्रिक राज्य प्रणालीमा
प्रत्येक सार्वजनिक संस्थाका सुशासनको
प्रत्यक्षभूति हुन जरूरी छ । विद्यालय जस्तो
संवेदनाशिल क्षेत्रमा त भन्ने सुव्यवस्थाको
व्यवस्थापन र पारदर्शिताको खाँचो छ ।
यसका लागि सरकार, स्थानीय निकाय,
सुदुरा, शिक्षक प्रशासन प्रणाली
आदि सबैको सकरात्मक भूमिका
नगर्ने सम्भव छैन । यस्ता विद्यालय
व्यवस्थापन प्रणालीको गठन, प्रक्रिया,
आर्थिक कारोबार, लेखा परिक्षण जस्ता
सामाजिक परीक्षण तथा सामाजीकरण
गर्नु जस्ता कुरा पनि चाहिन्छ । यस्ता
कुरा कार्यान्वयन गर्न विद्यालयले विभिन्न
मापदण्ड, कार्यविधि र दिशान्तर आदिको
पनि निर्माण गर्नु पर्छ । यसतर्फ भन्दा
नेताहरूको निहित स्वार्थ र शिक्षकको
पेसापरीकृत निकायो अभाव देखिँदै
आएको छ ।

राजनीतिक नेतृत्वले व्यवस्थापन समितिमा बसेर शिक्षकलाई आफ्ना कार्यकर्ता बनाउन खोज्नुले विद्यालय सुधारमा अवरोध खडा गरेको छ । शिक्षक महासङ्घले हालै ऐन जारी गर्न भन्दै राखेको मागको अडानले सरकार माग पूरा गर्न बाध्य भयो । ती माग व्यवहारमा कार्यान्वयन भने हुन सकेका छैनन् । शिक्षकका पनि आफ्नो कर्तव्य र दायित्व हुन्छन् । कर्तव्य पालना गरेका छन् कि छैनन् भनेर नियाल्नु पर्छ ।

सुमुक्तमा जति सुक्को जाटिल
परिस्थिति उत्पन्न भए पनि शिक्षा
क्षेत्रमा कहिलैकायै प्रभाव पारिरुहुन
विद्यमान शिक्षाको राष्ट्रिय उद्देश्य अनुरुद्धन
कति काम भए, त्यसले नागरिकमा
कस्तो प्रभाव पऱ्यो भन्ने विषयलाई
ध्यान दिनु पर्छ । नागरिकको चेतना
बढाउन शिक्षाभित्रको नागरिक शिक्षाको
भूमिका प्रबल हुनु जरुरी छ । समाज
राष्ट्र प्रति पनि नागरिकको दायित्व हुन्छ ।
देश प्रेमको पाठ हुन्छ । आफ्नो पेशाको
नैतिक जिम्मेवारी हुन्छ । आचरणको
पालना गर्ने विषयलगायतका अरुबल
गुण नागरिकमा हुनु पर्छ । त्यहाँ भेदभाव
वा कुनै जाति भाषा, लिङ्ग आदिमा
भेदभाव रहित कार्य गर्ने विषयको जानकारी
नागरिक शिक्षाबाट नै प्राप्त हुने हुन् ।
आजका जेनजीमा पनि त्यसै अनुरूपको
सिख, ज्ञान र प्रविधिको रोजाइ हुनुको
स्थापनाकै हो ।

यो पुस्ता पनि गम्भीर हुनु जरुरी छ । नागरिक चेतना, विकास र समान निर्माणका लागि नागरिक नियमेवार हुनु जरुरी छ । यसैबाट मानिसमा सकारात्मक भावना, नयाँ सोच र स्वावलम्बी र आत्मनिश्चय हुन बल पुग्छ । नागरिक शिक्षा नै त्यो शिक्षा हो, जसले नागरिक चेतनामार्फत उपर्युक्त सिप, ज्ञान र कलाको प्रवर्धन गर्छ । गोपबट

नेप्से परिसूचकमा दोहोरो अङ्कको गिरावट

काठमाडौँ । यो साता कारोबारको पहिलो दिन आइतबार नेपाल स्टक एक्सचेन्ज (नेप्से) परिसूचकमा दोहोरो अङ्कको गिरावट देखिएको छ । नेप्से परिसूचक १० दशमलव २९ अङ्कले घटेर दुई हजार ६१० दशमलव ६३ को बिन्दुमा कायम भएको हो ।

३२३ कम्पनीको एक करोड दुई लाख ७५ हजार
 १२६ पिता शेखर ७५ हजार ७०२ पटक खरिदबाट
 हुँदा ३ वर्षा अर्ब एक करोड ७५ लाख ८० हजार
 १२८ बराबरको कारोबार भएको नेप्सेले जनाएको छ ।
 कारोबारमा होटल तथा पर्यटन समूह श्यु
 दशमाल ६२, उत्पादन प्रतोग्रोन एक दशमाल
 ०४ र व्यापार समूह श्यु दशमाल ३४ प्रतिशतले
 बढेको छ भने अरु सबै समूहको उपसूचक घटेको
 छ । बैंकङ श्यु दशमाल १४, विकास बैंक श्यु
 दशमाल ८०, श्यु दशमाल १३, जलविद्युत
 श्यु दशमाल ४९, लगानी श्यु दशमाल ३२,

जीवन बिमा शून्य दशमलव ८८, लघुवित्त शून्य दशमलव ३२, म्युचुअल फन्ड शून्य दशमलव २९, निर्जीवन बिमा शून्य दशमलव ८६ र अन्य समूह एक दशमलव ६९ प्रतिशतले घटेको छ ।

विन नेपाल लघुपुतिन वितीय संस्था लिमिटेड
र श्रीनगर एकाटिक इन्स्टिटुट लिमिटेडको शेयर
मूल्यामा सफाप्रतिक सर्जक लागेको छ। सबैभन्दा
धेरै घटनेमा भने न्यादी हाइड्रोपावर लिमिटेडको शेयर
मूल्य चार दशमलव ३२ प्रतिशतले घटेको छ।
कारोबार नकमका आधारमा सबैभन्दा धेरै एसआई
फायोला लिमिटेडको सबैभन्दा धेरै रु ३० करोड,
६५ लाख, ८५ हजार, ७६ बराबरको शेयर किनबेच
भएको छ। त्यस्तै कारोबार भएका शेयर संह्याका
आधारमा सबैभन्दा धेरै एनआईसी एसिया बैंक
लिमिटेडको छ लाख ३४ हजार ७४९ किता शेयर
किनबेच भएको छ।

रमेशप्रसाद गौतम

यहाँ भेदभाव वा कुनै जाति भाषा, लिङ्ग आदिको भेदभावरहित कार्य गर्ने विषयको ज्ञान नागरिक शिक्षाबाट नै प्राप्त हुने हुन् । आजका जेनजीमा पनि त्यसै अनुरूपको सिप, ज्ञान र प्रविधिको रोजाइ हुनु स्वाभाविक हो । यो पुस्ता पनि गम्भीर हुनु जरुरी छ । नागरिक चेतना, विकास र सभ्य समाज निर्माणका लागि नागरिक नै जिम्मेवार हुनु जरुरी छ । यसैबाट मानिसमा सकारात्मक भावना, नयाँ सोच र स्वावलम्बी र आत्मविश्वासी हुन बल पुग्छ ।

Rurukshetra Rural Municipality

Office Of The Rural Municipal Executive

Ghiubensi, Gulmi
Lumbini Province

Invitation for Bids

Second Date of Publication: 5th January, 2026(2082/09/21)

Office of Rurukshetra Rural Municipality, Ghiubensi, Gulmi invites only electronic bids for the following good under Sealed Quotation(SQ).

S. N.	Contract No./ IFB No.	Estimated amount (Exclusive of VAT) NRS	Name of the Project & Location	Price of bid Document NRS	Last Date of Bid Submission	Date and Time Bid Opening	Bid Security/ Bid Security Validity Period	Bid Security NRS
1	ORRM-W-SQ-21-082/83	8,61,513.35/-	Bhedabari Krishi Sadak Starunnati, Rurukshetra 2 Gulmi	1,000/-	21 th January, 2026 (2082/10/07) Before 12:00 hr	21 th January, 2026 (2082/10/07) At 13:00 hr	45/75days	25,000/-
2	ORRM-W-SQ-23-082/83	8,59,530.43/-	Ridi Saskrita Gurukul Bhawan Nirman, Rurukshetra Gulmi	1,000/-	21 th January, 2026 (2082/10/07) Before 12:00 hr	21 th January, 2026 (2082/10/07) At 13:00 hr	45/75days	25,000/-
3	ORRM-W-SQ-24-082/83	8,62,912.28/-	Rurukshetra Swasthyachauki Talla Thap, Compound Wall Tatha Gate Nirman, Rurukshetra Gaa.Paa. ward N.1	1,000/-	21 th January, 2026 (2082/10/07) Before 12:00 hr	21 th January, 2026 (2082/10/07) At 13:00 hr	45/75days	25,000/-

1. Bidders may download the bidding document for e-submission from PPMO website www.bolpatra.gov.np/egp.
2. Information for depositing the cost of bidding document and Bid Security
Name of Bank: Nepal Investment Mega Bank Ltd, Gulmi
Office Name: Rurukshetra Rural Municipality
GA 1.1 RURU KSHETRA GA.PA. AANTARIK RAJASHO KHATA: 29001400000024 (For Bid Document Fee)
Revenue Code Number(Rajaswa Shrishak No): 14229
GA 3.1 RURU KSHETRA GA.PA. DHARAUTI KHATA. : 29001400000116 (for Bid Security)
3. If the office happens to be closed on the date of opening of the bids as specified, the bids will be opened on the next working day at the same time and venue.
4. The person, firm or company blacklisted as per Public Procurement Act-2063 with amendment, shall be ineligible to submit the bid and also the proprietor of such firm or company shall be ineligible to submit the bid from another new firm or company.
5. Matters not covered by this notice shall be in accordance with Public Procurement Act-2063 with amendment and Public Procurement Regulation-2064 with amendment and other prevailing regulations.
6. The Employer reserves the right to accept or reject, wholly or partly any or all the bids without assigning reason, whatsoever.
Eligible bidders may obtain further information from Rurukshetra Rural Municipality office during office hour or may visit PPMO web portal www.bolpatra.gov.np/egp

Chief Administrative officer

୧୮୬୧୭୮୧୨୭୫, ୧୮୦୦୭୬୦୬୨୨

‘मायादेवीलाई ‘स्मार्ट पालिका’ र बुद्धमय शहरको रूपमा विकास गर्ने लक्ष्य बोकेका छौं’

निजामती सेवामा करिब १३ वर्षदेखि अनवरत रूपमा क्रियाशील लेखनाथ पोखरेल हाल रूपन्देहीको मायादेवी गाउँपालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतका रूपमा कार्यरत हुनुहुन्छ । २००९ सालमा निजामती सेवामा प्रवेश गर्नुभएका पोखरेलसँग प्रशासन, वित्तीय व्यवस्थापन र स्थानीय शासनको गहिरो अनुभव छ । आफ्नो सेवाको प्रारम्भिक साढे तीन वर्ष प्रशासन सेवा लेखा समूहअन्तर्गत बिताउनुभएका पोखरेलले भूमिसुधार कार्यालय धनुषा र कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय ललितपुरमा लेखापालको रूपमा कार्य गर्दा सरकारी वित्त प्रणाली र आर्थिक पारदर्शिताको जगलाउँ नजिकबाट सुन्नु भएका छ । २०३३ सालमा शाखा अधिकृतमा पदोन्नति भएपश्चात् देशको संघीय शासन प्रणाली कार्यान्वयनको सुरुवाती चरणदेखि नै विभिन्न भूगोल र भूमिकामा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्नुभएका पोखरेलले अछामको पञ्चदेवल विनायक नगरपालिकामा (८ महिना), गुल्मीको मालिका गाउँपालिका (१८ महिना), रूपन्देहीको शुद्धोधन गाउँपालिका (१ वर्ष), र पाल्पाको रिब्दीकोट गाउँपालिका (९ महिना) मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतका कार्यरतभव सँगालू भएका छ ।

कार्यसम्पादनका साथै शैक्षिक क्षेत्रमा पनि विशिष्टता हासिल गर्नुभएका पोखरेलले नेपाल सरकारको छात्रवृत्तिमा दक्षिण कोरियाको प्रतिष्ठित नाये विश्वविद्यालय (Yonsei University) बाट ई-गर्मेन्ट एण्ड पब्लिक म्यानेजमेन्ट विषयमा स्नातकोत्तर (Masters Degree) गरी आधुनिक प्रविधि र व्यवस्थापनका विश्वव्यापी अभ्यासलाई स्थानीय तहमा लागू गर्ने उच्च सोचका साथ अगाडि बढ्नु भएको छ । विगत एक वर्षदेखि मायादेवी गाउँपालिकाको प्रशासनिक नेतृत्व सम्हाल्दै आउनुभएका पोखरेल एक परिपक्व प्रशासकका रूपमा आफ्नो नाम बनाउन सफल बन्दै अगाडि बढ्नु भएको छ । प्रशासनिक मितव्ययिताका निर्देशनलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन, लुम्बिनी क्षेत्रको विकासमा बुद्धको जस्तै शान्ति र धैर्यताका साथ अगाडि बढ्नुपर्ने सोच राख्ने उने लेखनको पोखरेलसँग दैनिक लुम्बिनीका लागि **सोसकान्त पोखरेल**ले गरेको कुराकानीको सम्पादित संस्करण अंशः

» प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई कम्तीमा दुई वर्ष सरुवा गर्न नपाउने कानुनी व्यवस्थाका विच यहाँ छोटो छोटो समयमा सरुवा हुनुभएको छ किन ?

हाम्रो कानुनले कम्तीमा एउटा स्थानीय तहमा दुई वर्ष काम गर्ने भन्दछ । तर हावा पानी भनीको कमजोरी भनी त्यसलाई तोड्नेकाम स्थानीयतहहरुको नियामक निकाय संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले नै गर्दछ । कतिपय अवस्थामा कर्मचारीहरुका पनि बाध्यतात्मक परिस्थितिरहुन सक्दछन् । जनप्रतिनिधिरुबाट हुने अनावश्यक दावा प्रभावले पनि समय अगावै सरुवा हुने गर्दछ । मेरो पनि सिद्धान्त के हो भने एउटा स्थानीय तहमा सरुवा भएपछि विशेष परिस्थितिका बाहेक दुई वर्ष सरुवा गर्नु हुँदैन भन्ने हो । अहिले यो बेथितिदै रुपमा मौलाएको पाइन्छ । कतिपय अवस्थामा कर्मचारीले चाहेर पनि सरुवा हुँदैन भने कतिपय अवस्थामा नचाहँदा नचाहँदै सरुवा हुने गरेको छ । यस्तो कार्य विभिन्न स्वार्थ समूहहरुको कारण हुने गर्दछ । मेरो पनि शुद्धोघन र रिब्दीकोटा गाउँपालिकामा त्यस्तै भएको थियो ।

» स्थानीय तहमा दुई वर्ष स्थायी रुपमा हुनु र नहुनुमा के-कस्तो विकासत्मक तथा विकासत्मक असर पर्ने गर्छ ?

स्थायी रुपमा रहँदा दुई वर्षको टाइमफ्रेम राखेर काम गर्न सकिन्छ । जसले गर्दा कुनै पनि प्रालिकामा लिएका नीति, योजना कार्यक्रमलाई प्रमुख प्रशासकीय

लेखनाथ पोखेल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
मायादेवी गाउँपालिका, रूपन्देही

अधिकृतले व्यवस्थित तरिकाले काम गर्ने समय
मिल्छ । पढेलेखेर आफूलाई प्रमाणित गरेर राष्ट्रसेवामा
लामे कर्मचारी विद्वान वर्ग-अन्तर्गत पर्दछन् । दुई
वर्षले उनीहरूलाई आफूभित्र भएको भिजन, मिसन
जनप्रतिनिधिहरूको विकास निर्माणमा देखिएको
चाहना पालिकाका सम्भावनाहरूलाई अध्यावधिक
गरी तालमेल मिलाएर कार्यान्वयनमा ल्याउन ठूलो
भूमिका खेल्नुको साथै नतिजा पनि उत्कृष्ट दिन्छ ।
छोटो छोटो समयमा सक्नु हुने भने केवल बाँचेको
कार्यान्वयन गर्ने, तत्कालिन फाइदाका मात्र काम
हुने हुँदा दीर्घकालिन महत्त्वका योजनाहरू छाड्योमा
पर्दछन् । अर्कोकुरा काम गर्ने तौरतरिका छन् । वार्षिक
खरिद योजनाहरू, निर्माणका योजनाहरूलगायत धेरै
क्षेत्रहरूमा कुनै काम कहिले र कसरी गर्ने भन्ने हुन्छ ।
अपायक समयमा सक्नु हुँदा त सबै प्रभावित हुन्छन् ।
जसले एकतर्फ पालिकाको भौतिक, वित्तीय प्रगतिमा
कमी आउने सम्भावना उच्च हुन्छ भने कर्मचारीको
मन स्वःमुल्याङ्कनमा नकारात्मक प्रभाव पर्न सक्छ ।
» गाउँपालिकामा हातसम्म के के उपलब्धिहरू भएका
छन् ?

गाउँपालिकामा म आएको एक वर्ष पुगेको छ । यो पालिकामा मैले अरु पालिकामा काम गरेको कार्यानुभवलाई लिएर मायादेवीमा अलि फरक किसिमले अगाडि बढाएका छौं । हुनत मायादेवी भौगोलिक हिसाबले अत्यन्त महत्वपूर्ण र लाभदायक स्थानमा छ ।

» **‘‘ यो वाही कवरी ?**
 मायादेवी गाँवापालिका भौगोलिक र रणनीतिक हिसाबले अत्यन्तै महत्वपूर्ण कसरी हो भने? (यो पालिका गौतमबुद्धको आमाको नामबाट नामाकरण भएको पालिका हो । पालिकामा गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको ५० प्रतिशत भू-भाग पर्दछ । विश्व शान्तिको केन्द्र लुम्बिनी जाने मुख्य प्रवेशद्वार हुनुका साथै अन्तर्राष्ट्रिय सिमानाकरण जोडिएकाले यसले आन्तरिक र बाह्य सम्पर्क जोड्ने ठूलो सामर्थ्य राख्दछ । यही प्रचुर सम्भावनालाई बुझेर हामीले यसलाई एक ‘स्मार्ट पालिका’ र ‘सूचना प्रविधि युक्त पालिका’ का रूपमा विकास गर्न लयस्व लिका छौं ।

त्यस्तै, मुख्यमन्त्री नवप्रवर्तन कार्यक्रम र कृषि क्रांति मुख्यमन्त्री कार्यलक्ष्यसँगको समन्वयमा हामीले २ करोड ६० लाख र्भैयाँको 'मुख्यमन्त्री नवप्रवर्तन कार्यक्रम' सञ्चालन गरिरहेका छौं । सोअन्तर्गत विदेशगम्री कृषि, पर्यटन, पूर्वाधारलाई प्राथमिकता दिइएको छ । त्यस्तै, हामीले करिब २ हजार किसानलाई डिजिटल कार्ड वितरण गरिसकेका छौं । जहाँ किसानको पारिवारिक विवरण, उत्पादन, जग्गा, ऋण, र अनुदानको पूर्ण डेटाबेस (Profile) सुरक्षित गर्दै अगाडि बढेको छ । अब किसानले पाउने सबै प्रकारका सेवा र अनुदान यही कार्डमार्फत् दिइन्छ ।

अनुदानको दुरुपयोग रोक्न हामीले ठूला कार्यक्रममा (GPS) लोकसेन प्रणाली जडानको योजनामा छौं । जसले गर्दा योजना कहाँ र कुन अवस्थामा छ भन्ने सहजको प्रत्यक्ष निगरानी गर्न सहज हुने गर्दछ । जनतालाई सहज सेवा दिन हामीले सूचना प्रविधिलाई प्रशानकको मेरुदण्ड बनाएका छौं । एकैकुर डाटा प्रणाली पालिकाका सबै शाखाको विवरण एकै ठाउँमा सुरक्षित रहने गरी एकैकुर प्रणाली सुरु गरिएको छ । ई-सिफारिस र मोबाइल एप : एक समयभन्दा बढी प्रकारका सिफारिस जनताले घरमै बसेर मोबाइल एपमार्फत् लिन सकेको अवस्थामा मिलाइएको छ । डिजिटल प्रोफाइल र म्यापिङ : प्रत्येक घरधुरी र जग्गाको अवस्थाबारे डिजिटल प्रोफाइल तयार गर्ने र सम्पूर्ण क्षेत्रको म्यापिङ गर्ने कार्य अघि बढेको छ । एकैकुर सेवा केन्द्र: पालिकाका सेवालाई एकै ठाउँबाट सरल रूपमा उपलब्ध गराउन निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा सेवा केन्द्रको विकास गर्दैछौं ।

बुद्धमय र सुरक्षित पालिका हामीले पालिकाको भौतिक विकासलाई यसको सांस्कृतिक पहिचानसँग जोडेका छौं । पालिकालाई बुद्धमय बनाउन १४ गरिएको छ । मुखमा चोक्रमा स्मार्ट बोर्ड, सडक जडान र उच्च प्रविधिको क्यामेरा केही स्थानमा बढी गरिएको छ भने बाँकी स्थानमा गर्दैछौं । कार्यालयमा ई-हाजिरी र सिस्टिम्बी जडान गरी अनुशासन र सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने कार्यको थालनी भएको छ । उत्पादन र उत्पादकता बृद्धि गर्न लिफ्ट सिँचाई जस्ता आधुनिक आयोजना सञ्चालनमा ल्याउनु

साथै कृषि प्रणालीलाई प्रविधिमैत्री बनाउँदै आगाडि बढेका छौं । पालिकाको मुख्य उद्देश्य भनेको परम्परागत शैलीको विकासलाई प्रविधिसँग जोडेको सेवा प्रवाहमा पारदर्शिता ल्याउनु र मायादेवीलाई लुम्बिनी क्षेत्रकै एक नमूना 'स्मार्ट पालिका' का रूपमा स्थापित गर्नु नै प्रमुख लक्ष्य भएकोले सोही अनुसार आगाडि बढेको जानकारी गराउँदछु ।

» स्मार्ट पालिकाको यहाँहले देखेको सपना पूरा गर्न
कति समय लाग्ने अनुमान गर्नुभएको छ ?

विद्युतीय सरका विकास कार्यक्रम असीमित
कार्यक्रम हो । यो व्यापकै कार्य समयमा सम्पन्न
हुन्छ भन्न सक्ने अवस्था हुँदैन, यो भनेको
अनगोईड कार्यक्रम हो । अहिलेको विषय विभिन्न
कालखण्डहरू पार गर्दै एसाले दुनियाँमा प्रवेश
गएको छ । तर हामी अहिले पनि हुलाक सञ्चालन
देखि ईमेल इन्टरनेटको स-सानो क्षेत्रमै अल्मलिएको
अवस्था छ । अत्रको सेवा प्रवाह आईसीटीअन्तर्गत
हुन पर्दछ र त्यो बाहेकको विकल्प पनि छैन । हामी
भर्खर उक्त क्षेत्रको विकासमा प्रवेश गरेका छौं ।
अहिले हामी सुरुको चरणमा पाँच-छ वटा कार्यक्रम
एक/दुई वर्षभित्रै सम्पन्न गर्दछौं । विद्युतीय
सरकासँग सर्वाधिकृत अन्य थुप्रै काहरू एफएफ
अर्को गर्दै क्रमिक रूपमा सञ्चालन गर्ने लक्ष्य राखेका
छौं ।

» संघीय सरकारले वितरणमुखी कार्यक्रम र अस्थायी कर्मचारीको भार कटौती गर्न निर्देशन दिइरहँदा, पालिकाले लोकप्रिय मत जोगाउने कि वित्तीय अनुशासन कायम गर्ने कुरा धेरै पेचिलो बन्दै गएको समयमा पालिकाले कस्तो रणनीति अवलम्बन गरेको छ ?

निकै गम्भीर प्रश्न गर्नुभयो । जहाँसम्म मायादेवीको कुरा छ पालिकाले साना-साना रकम बाँड्नेभन्दा पनि दीर्घकालीन प्रतिक्रिा दिने क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिएको छ । हिजो बाँड्ने, याम बाँड्ने जस्ता धेरै कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएका रहेछन्, तर अहिले ति सबै बन्द भएका छन् । नगद अनुदानको सट्टा 'उत्पादनमा आधारित अनुदान' (Subsidies based on production) लाई जोड दिइएको छ । नयाँ सडक खन्नेभन्दा भएका सडकको स्तरोन्नति र मर्मत सम्भारमा बजेट केन्द्रित गरिँदछ । सामान्य तालिमभन्दा सीपमूलक तालिमलाई प्राथमिकता दिएको छ । अस्थायी र करार कर्मचारी व्यवस्थापन अस्थायी कर्मचारी हटाउने विषयमा भवान्व्यक्त र राजनीतिक रूपमा जटिल भए पनि पालिकाले दरबन्दी मिलान र औपन्य (O&M) सक्ने गरेर पालिकालाई वास्तवमै कति जनशक्ति चाहिन्छ भन्ने प्राविधिक अध्ययन गरेर मात्र करार थप गर्ने वा हटाउने कार्यलाई जोड दिएका छौं । कृषि, सामाजिक, आर्थिक, शिक्षा र स्वास्थ्य क्षेत्रको गुणवत्त सुधारमा नागरिकको आधारभूत आवश्यकता पूर्ण गर्न कनेक्टिभिटी (सडक र सञ्चार)स्थानीय उत्पादनलाई बजारसम्म पुर्‍याउन । स्थानीय तहमा रोजगारी बढाउने कार्यक्रमहरु प्राथमिकतामा राखेर उपलब्धि नहुने तथा न्यून हदले क्षेत्रलाई कटौती गरिएको छ ।

» चालु आर्थिक वर्षको लागि कति बजेटमा के-कस्ता योजनाहरू सञ्चालनमा आउँदै छन् । हलसम्मको उपलब्धि के-कति भएको छ ?

कूल ६१ करोड १८ लाख रुपैयाँ रहेको छ ।
उक्त बजेटको ६० प्रतिशत चारुलपत्र खर्च हुन्छ भने
४० प्रतिशत पुँजीगततर्फ खर्च हुन्छ । पुँजीगततर्फको
हाम्रो मुख्य योजनाहरू भौतिक पूर्वाधार विकास
कृषि, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य, सिँचाई, पशुपंक्षी
विकास, विभिन्न क्षेत्रमा एडभान्स तथा सीपमूलक
तालिमलगायत आयआर्जन विविध जेठ क्षेत्रका
योजनाहरू रहेका छन् । ति योजनाहरूमा कतिपय
योजनाहरू कार्यान्वयनमा आइसकेका छन् भने

कतिपय योजनाहरू कार्यान्वयनको चरणमा रहेका छन् । चालु आर्थिक वर्षदेखि एउटा वडामा एउटा गौरवको योजना हुनुपर्छ भन्ने पालिकाको निर्णय अनुसार प्रत्येक वडाले २५ लाख रुपैयाँसम्मको पूर्वाधार विकासअन्तर्गतको योजनाहरू कार्यान्वयनको चरणमा रहेका छन् ।

» पुँजीगतमा भन्दा चालुतर्फको बजेट २० प्रतिशत नै बढी हुनुको कारण के होला ?

हामीकहाँ मात्र नभए संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र अन्य स्थानीय तहहरूको पनि बजेट विनियोजन अवस्था यही प्रकृतिको छ। हालको ६०:४० को अनुपातलाई उद्देश्यएर ४० प्रतिशत चालु र ६० प्रतिशत पूँजीगत लेजान संकेमा एक विकासोन्मुख पालिकाको विकास निर्माण गर्न थप श्रोत प्राप्त हुने थियो नै। तर छुट्याएएका योजनाहरू कुर्यान्वयनमा ल्याएर सम्पन्न गर्न बढी खर्च लाग्ने हुँदा हाम्रो प्रणाली नै सोही खालको बस्न गएको हो।

» चालू आर्थिक वर्षमा सञ्चालनमा आएका योजनाहरू कहिसम्म सम्पन्न गर्ने लक्ष्य राख्नु भएको छ ?
हामीले क्रिमतमा पनि ६०-७० प्रतिशत योजनाहरू चैत माससम्म सम्पन्न गर्ने गरी सोहीअनुसार सबैले आ-आफ्ना कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरेका लागि निर्देशन दिएका छौं । कार्यक्रमहरू कार्यन्वयनको लागि विषयगत शाखाबाट ताकेता गर्दै लागिरहेको अवस्था छ । उहाँहरूले कार्यक्रम कार्ययोजना बनाएर अगाडि बढ्नु भएको छ । जसले चैत माससम्म मूलभूत कामहरू सम्पन्न गर्ने सक्ने आधार पनि तयार भएको छ ।

» योजनाहरू कार्यान्वयनमा ल्याउन कतिको सहज छ ?
स्थानीय तहमा मले काम गर्दाखेरी भोगेको एउटा अनुभव
समस्या उपभोक्ता समितिमा बसेर काम गर्न मान्छु-
पाइँदैन भने गुनासो बाँढिरहेको छौं । अधिकांश स्थानीय
योजनाहरु देखाका, कोदेशनाशन गर्नुपर्ने अवस्था छ ।
काममा उपभोक्ता समिति नहुँदा स्वार्थ समूह बढी
हावी हुँदै गएको पाइन्छ । उपभोक्ता समिति भए पनि
नाम मात्रका छन् । ठेक्का प्रणालीबाट गर्दा कुनै
समस्या छैन । लागत सहभागिता जुटाउन पनि निकै
कठिन छ । समस्यालाई हेर्दा काम गर्दा अन्य त्यस्तो
समस्या देखिँदैन ।

» अन्त्यमा, लुम्बिनीको प्रवेशद्वार मायादेवी गाउँपालिकालाई 'बुद्धमय स्मार्ट सिटी' बनाउने तपाईंको सपना र 'बर्निङ लुम्बिनी, बी लाइक बुद्ध' को सन्देशलाई सार्थक तुल्याउन कुन-कुन ठूला रणनीतिक योजना अधि सार्नुभएको छ ? यसको सफल कार्यान्वयनका लागि साभेदारीको खाका कस्तो छ ?

मायादेवी गाउँपालिकालाई हामीले फरक किसिमले सञ्चालन गर्नुपर्छ भन्ने सोच र योजनाका साथ अगाडी बढेका छौं । मायादेवीलाई लुम्बिनी गँग जोडेर विकास गर्नुपर्ने आवश्यकता पनि रहेको छ । मायादेवीलाई गाउँपालिकामाई कसरी विकास गर्ने सकिन्छ र यहाँको विकासमा देखिएका सम्भावनासम्बन्धी कार्यपत्र बनाएर अगाडि बढेका छौं । हाम्रा केही कार्यक्रमहरूमा पोड वे सञ्चालन, तिर्थयात्री स्मार्ट शहरको रूपमा विकास गर्ने, अन्तर्राष्ट्रियस्तरको वार्डङ सेन्ट्रको स्थापना गर्ने, अन्तर्राष्ट्रियस्तरको मेडिटेशन हलको विकास गर्ने, मायादेवी संग्रहालय निर्माण गर्नुको साथै पालिकालाई बुद्धमय विकासको रूपमा विकास गरेर Burning Lumbini, Be Like Buddha को सन्देश प्रवाह गर्ने गरी विकास निर्माणको क्षेत्रमा अग्रगामी परिवर्तन गर्ने सपना देखेका छौं । त्यसका लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, छिमेकी तथा अन्य पालिकाहरू, निजीक्षेत्र, स्थानीय सबैको साथ, समन्वय र साभेदारी आवश्यकता रहेको छ र पाउने कुरामा पनि हामी आशावादी छौं ।

उद्योग व्यापार संघको अध्यक्षमा पन्थी

बुटवल । उद्योग व्यापार संघ बुटवलको अध्यक्षमा लोकनाथ पन्थी निर्वाचित भएका छन् । संघको सातौं साधारणसभा तथा चौथो अधिवेशनबाट सर्वअधिपत्य प्राप्त उपाध्यक्ष रहेका पन्थी नेतृत्वमा २५ सदस्यीय कार्यसमिति सर्वसम्मत निर्वाचित भएको हो ।

संघको वरिष्ठ उपाध्यक्षमा पदम जिसी, उद्योग उपाध्यक्षमा केवल श्रीस मगर, वाणिज्य उपाध्यक्षमा यमलाल मारसिनी, महिला उपाध्यक्षमा माया पाण्डे, महासचिवमा विजय आचार्य, कोषाध्यक्षमा दिदिप शर्मा, सचिवमा सौरभ भुसाल र सह-कोषाध्यक्षमा विनोद आचार्य निर्वाचित भएका प्रमुख निर्वाचन अधिकृत दामोदर घिमिरेले जानकारी दिए ।

यस्तै कार्यसमिति सदस्यहरु कृष्णप्रसाद

मुसाल न्याजुद्धिन मियौं, नारायणप्रसाद पाण्डे,
विनोद खाती, विशाल प्रसां, प्रशान्त बज्जाडे जीवन
बुढाघोको, भरत अधिकारी, केपड पौडेल, तिलकराम
पाण्डे, लक्ष्मण ज्ञवाली, प्रकाश भण्डारी, भविष्यर
ढकाल र छवि लाल खाल निर्वाचित भएका छन् ।
संघका नवनिर्वाचित अध्यक्ष पन्थाले 'स्वाधीन
अर्थतन्त्र निर्माणका लागि राष्ट्रिय औद्योगिकरण
तथा व्यापार विविधिकरण'लाई केन्द्रका राखेर
समस्याता विस्तार, सर्वांगीय भवनका लागि
जग्गा प्राप्ति र निर्माण तथा आगामी वर्षको
पुस पहिलो हप्तादेखि बुटवल मण्डपमा
राष्ट्रियस्तरको औद्योगिक व्यापार मेला आयोजना
आफ्नो प्राथमिकतामा रहेको बताए ।

कर्मचारी आवश्यकता सम्बन्धी सूचना

प्रतिष्ठित संस्था बुटवल अटो इन्जिनियरिङ एसोसिएसन रूपन्देही
लुम्बिनी, बुटवल २ मैनाबागको लागि निम्नानुसारका कर्मचारी आवश्यक
पैरेको हुँदा दक्ष व्यक्तिहरूलाई आवेदन पेश गर्नुहुन अनुरोध छ ।

१. लेखापाल: १ (पुरुष)

२. कार्यालय सहायक: १ (महिला/पुरुष)

योग्यता :

१. लेखापालका लागि : सम्बन्धित विषयमा स्नातक तह उत्तीर्ण व अध्ययनरत, लेखा सम्बन्धी सफ्टवेयर चलाउन सक्ने, कम्प्युटरमा दक्ष दर्प्ताइये सवारी लाइसेन्स भएको र नयाँ कुरा सिक्न खोज्ने कृयाशिल ब्यक्ति

२. कार्यालय सहायकका लागि : प्रविणता तह उत्तीर्ण (+२), कम्प्युटर सम्बन्धी राम्रो ज्ञान भएको, दुईपाइन्ने सवारी लाइसेन्स भएको र नयाँ कुरा सिक्न खोज्ने क्याशियल महिला/पुरुष

पारिश्रमिक : संस्थाको नियमानुसार आपसी समझदारीमा ।

छनोट पक्या : लिखित, प्रयोगात्मक र अन्तर्वार्ता ।

આવેદન દિને અંતિમ મિતિ : ૨૦૮૨/૦૯/૨૮

नोट: अनुभवी र दुईपाङ्खे सवारी साधन भएकोलाई विशेष ग्राह्यता दिइने छ ।

सम्पर्क : 069-५३६०२०, ५३६०२१
Autovillage.butwal@gmail.com

सिद्धार्थ पब्लिकेशन (प्रा.) लि. द्वारा प्रकाशित दैनिक लुम्बिनीको लागि अध्यक्ष: मोहन चापागाईँ, सल्लाहकार: एम.बी. विश्वकर्मा, प्रबन्ध सञ्चालक: महेश रिजाल, सम्पादक: शेरबहादुर केसी, सह-सम्पादक: टि.आर. शर्मा

प्रधान कार्यालय: बृटवल-११, माझगाउँ, रूपन्देही, लुम्बिनी प्रदेश नेपाल, फोन : ०७१-५२०६४०, ५२७६४० ईमेल: dailylumbini@gmail.com(Advt), lumbininews@gmail.com (News) मुख्य शाखा कार्यालय भैरहवा, फोन: ०७१-५२२२६७ [अनलाइन संस्करण](#) lumbinipatrika.com

